

STRUKTURÁLIS IRÁNYZAT

Dr. Barát J. Katalin

Strukturális irányzat

- Salvador Minuchin / 1923 /
- 1970-es években írták le- rendkívül népszerű lett
- H. Aponte, B. Montalvo, J. Colapinto,
- Ch. Fishman
- Térbeli ,szervezeti metaforákat alkalmaznak
- Aktív terapeutai irányultság jellemzi

Strukturális irányzat

- Hátrányos helyzetű deviáns gyerekekkel foglalkozott- alulszervezett, szétesett családokkal találkozott
- Cselekvésorientált, rövid, konkrét beavatkozásokat alkalmazott
- Philadelphiában pszichoszomatikus, anorexiás gyerekeket gyógyított, patológia gyökere a családi kontextusban volt,

Strukturális irányzat

- Az első koherens elmélet
- Beavatkozási műveleteket is kidolgoztak
- Normatív, van elképzelése a jól működő családi szerkezetről, és az ettől eltérő patológiás struktúrákról
- Fejlődési szempontokat is figyelembe vesznek

Strukturális irányzat

- A családtagok bizonyos elrendeződés, belső szerveződés alapján viszonyulnak egymáshoz, ezek kormányozzák a tranzakciókat
- Ez az elrendezés nem nyíltan kimondott, sokszor nem felismert, de összefüggő egész- ez a család struktúra
- Ismétlődő interakciós mintákban mutatkozik meg

Strukturális irányzat

- Az egészséges és a diszfunkcionális család nem a probléma hiányában különbözik
- Nincs abszolút értelemben vett egészséges struktúra—funkcionális a jól működő szerkezet, a körülményeknek, kihívásoknak megfelelően rugalmasan változik

Strukturális irányzat

- A tünet, a viselkedési probléma azzal a kontextussal kapcsolatos, ahol előfordul
- Tünet = nem megfelelő struktúra
- Tünet akkor fordul elő, ha a család szembekerül a változás szükségességével és nem tud változni

A családi struktúra elemei

- Alrendszerek: a család a funkcióit egymással összhangban működő, hierarchikus rendbe szerveződő alrendszerekben gyakorolja
- Nemzedéki, nemi, funkcionális felosztás
- Legfontosabb a szülői, házaspári, gyermeki alrendszer

A családi struktúra elemei

- Határok: az alrendszer működését döntően meghatározzák a köztük lévő határok minősége- rugalmasság, átjárhatóság
- Jól működő családban a határ világos, jól definiált, rugalmas, adaptív- lehetővé teszi a támogatást és az autonómiát is

A családi struktúra elemei

- A patológiás struktúrában:
- -Diffúz, elmosódott határ
- Benyomul az egyik alrendszer a másikba, az alrendszerek kapcsolata összeolvadó, nincs megfelelő autonómia és generációs hierarchia,
- felnőtt és gyerek szerep cserélgethető

A családi struktúra elemei

- Patológiás struktúrában
- -Merev határok
- Kevés a támogatás és a kontroll, izoláltak az alrendszerek
- Szétkapcsoltság jellemző

A családi struktúra elemei

- Hierarchia- ki mit tehet meg kivel
- Egészséges: egyértelmű hierarchia
különbség felnőtt és gyerek között,
világos, nyílt
- Patológiás: túlhierarchizált rendszer
- A hierarchia hiánya, vagy
homályos, kiszámíthatatlan hierarchia

A családi struktúra elemei

- Diádok
- Szövetség- két tag támogatja egymást
- Túlinvolváltság- túl szoros kapcsolat
- Konfliktusos diád

A családi struktúra elemei

- Triádok
- Lehet stabil, vagy instabil,
- patológiás a rigid, titkos, generációs határokon átívelő triád
- Fajtái: koalíció
- elkerülő koalíció
- trianguláció

Strukturális elmélet

- Tünet a nem megfelelő struktúra következménye
- A struktúra az ismétlődő interakciókból rajzolódik ki
- „cseppben a tenger”
- Tartalom helyett a kontextusra és a folyamatra figyelnek

A strukturális elmélet

- A terapeuta feladata
- Aktívan előmozdítja a megfelelő struktúra kialakítását
- A probléma megoldás a család feladata
- Hisz a család erőforrásaiban

A strukturális terápia menete

- Kapcsolódás a családhoz / joining/
- fenntartás
- követés
- utánzás
- Diagnózis alkotás: interperszonális, a probléma ujrakeretezése, figyelembe veszi az életciklust, tünetet fenntartó jellemző mintázatokat

A strukturális terápia menete

- Kontraktus kötés:
- Struktúrára vonatkozik, nem a tünetre, időközben módosítható
- A strukturális térkép elkészítése / határok, triádok megjelenítése /
- A fókusz kijelölése

A strukturális terápia menete

- A struktúra megváltoztatása
- A megjelenítés: mutassák meg itt, hogyan veszekednek otthon, ill. csinálják másképpen , mint otthon
- Jussanak egyezsége itt
- Terapeuta visszahúzódik, kivár

A struktúra megváltoztatása

- Határképzés:
- a tér megváltoztatása- helycserék, a gyerek nem szólhat bele a felnőtt beszédébe
- Az egyéni autonómia védelme” ne beszéljen róla a jelenlétében” ne válaszoljon helyette
- Az alrendszerek határainak kialakítása, megerősítése
- A rigid triádok bontogatása

A struktúra megváltoztatása

- A hierarchia viszonyok megváltoztatása
- Destabilizálás:
 - szokásos tranzakció blokkolása
 - feszültség fokozása
 - különbségek hangsúlyozása
- Szövetségre lép ideiglenes valakivel
- Ignorál valakit a terapeuta
- Koalíciót köt valaki ellen

A strukturális terápia elemei

- Eszközök:
- Feladatadás az ülések közben és azok között is- határképző házfeladatok
- Családi szobor- kirajzolódik a struktúra
- Fotó , rajz, kövek felhasználása